

Tapani Mäkinen (kok)
Uudenmaan maakuntahallituksen puheenjohtaja
Vantaan kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Maakunta mallilleen yhteisin ponnistuksin: pääkaupunkiseudulle uusi 350 000 asukkaan kaupunki

Uudenmaan liiton järjestämässä maakuntaparlamentissa oli marraskuun lopulla koolla lähes kolmesataa uusmaalaista päättäjää pohtimassa kunta- ja palvelurakenteen uudistamista. Kuulimme päättäjien ja asiantuntijoiden näkemyksiä kuntalaisille järjestettävistä palveluista, tulevaisuuden haasteista ja mahdollisiin muutoksiin johtavista toimenpiteistä.

Meille osallistujille jäi kuitenkin hieman epäselväksi, mikä on valtion eli sisäasiainministeriön oma esitys ja mitä linjaa ajavat maan hallitus ja parlamentti. Puolueilta ei myöskään ole saatu suoria vastauksia eikä ministeri Hannes Manninen ole konkretisoinut esityksiään. Emme myöskään kuulleet linjauksia ja kannanottoja siitä, millaisen metropolialueen he tulevaisuudessa haluaisivat.

Pelissä on pallottelun makua.

Vuosi sitten päällimmäisenä lainsäätäjän pöydällä olleet selvitysmies Jussi-Pekka Alasen ehdotukset laitettiin pöytälaatikkoon ja pääkaupunkiseutua lähdettiin kehittämään vapaaehtoisen yhteistyön perusteella.

Uusmaalainen johtopäätös toimenpiteiden suunnasta riippuu pitkälti siitä, millaiseksi pääkaupunkiseudun aseman halutaan muodostuvan. Itselleni on hahmottunut seuraavia suuntia, miten asioita saadaan eteenpäin:

- Pannaan pääkaupunkiseudun kunnat nippuun, ensisijassa neljä ytimeen kuuluvaa ja hankitaan näin kilpailuetu muiden Euroopan metropolialueiden joukossa. Pääkaupunkiseudun neuvottelukunnan tulisi käynnistää selvitys, mitä pääkaupunkiseudun kaupunkien yhdistäminen tarkoittaisi. Karkaisiko kansalaisten kosketus päättäjiin ja mitä vaikutuksia sillä olisi alueen hyvinvointiin. Miten kävisi lähidemokratian, perustettaisiinko kaupunginosavaltuustoja?

Vielä tällä valtuustokaudella olisi hyvä selvittää mitä kuntien yhdistämisellä pääkaupunkiseudulla oikeastaan tarkoitetaan. Onko mahdollisella yhdistämishankkeella saavutettavissa todellisia etuja vai voidaanko nämä edus saavuttaa kehittämällä jo etenemässä olevia muutosprosesseja.

Onko suuruuden ekonomia jo saavutettu, voiko vielä saavuttaa taloudellisia synergiahyötyjä yhdistämällä Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen?

- Keski-Uudellamaalla ajankohtaiseksi tullut Keravan ja Tuusulan yhdistyminen tarjoaa Vantaalle mielenkiintoisen vaihtoehdon suuntautua Kuuma-kuntiin päin. Teholääke on ratkaisumalli, jossa yhdistetään Järvenpää, Kerava, Nurmijärvi, Tuusula ja Vantaa. Näin säilytetään järjellinen kokonaisuus ja saadaan tehokas 350 000 asukkaan menestyjä seudulle!

Metropolialueen tulevaisuuteen voidaan parhaiten vaikuttaa ratkaisemalla maankäyttöön, asumiseen sekä liikenteeseen liittyviä ongelmia. Yhdistämällä Vantaa sekä suurin osa Kuuma-kunnista, saadaan vahva, tehokas ja hallittava kuntakokonaisuus osaksi pääkaupunkiseutua Järkevältä tuntuu ohjata kasvu pitkin radanvarsia ja samalla hyödyntää paremmin jo olemassa olevat tieliikenneverkot.

Liikkumisen kannalta on tärkeää huolehtia Marja-radon etenemisestä, säilyttää Itä-metron varaus ja ratkaista länteen suuntautuva raideliikenne.

Rohkeita avauksia tarvitaan myös Kehys-Uudellamaalla. Kuntaliitoksista Raaseporin alueella ja Lohjan seudulla jo keskustellaan. Seutukuntien rajojen ylittämistä on myös tarpeen harkita. Yhtenäisellä Länsi-Uudellamaalla olisi omat etunsa.

- Lopetetaan kuntatason päättäjien joutava riitely. Demokratialle ei ole kunniaksi, että pienet kunnat, joiden ydinongelma on talouden ahdinko, tuhraavat poliittisten päättäjien energian keskinäiseen nahisteluun ja valituksiin. Katse peiliin!

- Uudellamaalla ei palvelujen saatavuus sinänsä ole akuutti ongelma. Uusia avauksia pitää silti tehdä ja kokeilla yrittäjyyspohjaisia ratkaisuja. Tuottavuutta on syytä hakea vaihtoehdoisen palvelutuotannon muodoilla ja suosimalla luovia mosaiikkimaisia monituottajamalleja.

Kellot soivat, kuuleeko Arkadianmäki?

Päättäjien on tiedotettava ja nähtävä, että tulevaisuudessa ei Etelä-Suomeenkaan saada työväkeä tekemään kaikkea tehtävää työtä. Eikä kansalla riitä halukkuutta verojen maksuun. Uusmaalaisilla on lisäksi ongelmana, että me olemme nettomaksajia suhteessa muuhun Suomeen. Tämän aiheuttaa valtakunnallinen verotulojen tasausjärjestelmä. Edessämme on vääjäämättä iso tuotantotapojen muutosta ja maksupolitiikkaa koskeva remontti.

Kuntatalous kiristää uusmaalaisia nyt kohtuuttomasti. Mistä rahat ja tekijät kaikkiin palveluihin? Ongelma on tietyillä Uudenmaan alueilla erityisen akuutti. Olemme kuin Suomi pienoiskoossa: samassa maakunnassa ovat maan alhaisimman veroprosentin kunta ja korkeimmin kuntalaisia verottava kunta! Tässä tilanteessa ei auta, vaikka ytimessä olevat isot kunnat tällä hetkellä pärjäävät.

Kustannusmielessä kuntapalvelut nykymalleilla tulevat kalliiksi, erityisesti terveydenhuollon menot ovat lisänneet veropaineita. Väestön ikääntyminen on myös Uudenmaan kuntien murhe.

Yksi lääke on tuottavuuden lisääminen, se parantaa talouden tasapainoa. Kuntapalveluita tällä alueella sinänsä on kokonaisuutena kohtuullisesti tarjolla, mutta kilpailuasetelmia ja mittakaavaetua on varaa hyödyntää nykyistä tehokkaammin. Rajoja pitää rikkoa, paitsi kuntien, myös julkisen ja yksityisen palvelutuotannon välillä.

Meidän uusmaalaisen kohtalon kysymys on myös, miten hyvin kykenemme hallitsemaan Uudenmaan kasvua. Nyt on vaarana yhdyskuntarakenteen hajoaminen.

Järjenkäyttöä ei tue pirstoutunut kuntarakenne ja turha maakuntaraja idän suuntaan - päinvastoin, ne estävät sitä. Uudellemaalle tarvitaan kuntaliitoksiin porkkanarahaa, että kalliit raideliikenneinvestoinnit voidaan toteuttaa.

Valtion odottaisin rahoituksellisin keinoin tukevan järkevää yhdyskuntarakenteen luomista. Vastakkainasettelun aika on ohi, koska se ei palvele ihmisten tarpeita, politiikkaa kylläkin!